

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

FĂRĂ CRUCE NU EXISTĂ MÂNTUIRE

DUMINIȚA DINAINTEA ÎNĂLȚĂRII SFINTEI CRUCI

(Convorbirea lui Iisus cu
Nicodim)

ÎNAINTE-PRĂZNUIREA
ÎNĂLȚĂRII SFINTEI CRUCI;

† TÂRNOSIREA BISERICII
ÎNVIERII DIN IERUSALIM;

†) SF. CUV. IOAN DE LA
PRISLOP;

† SF. MC. DIN DOBROGEA:
MACROBIE, GORDIAN, ILIE,
ZOTIC, LUCIAN ȘI VALERIAN;

SF. MC. CORNELIU SUTAȘUL;

SF. SFÎNȚIT MC. CIPRIAN,
EPISCOPUL CARTAGENEI

Astăzi ne aflăm în Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci, zi în care pericopa evanghelică de la Ioan surprinde o parte din dialogul pe care L-a avut Mântuitorul Hristos cu fariseul Nicodim, adică acea parte care vorbește de Înălțarea Sa pe Cruce.

Trebuie menționat faptul că Nicodim făcea parte din Sinedriu, cel mai înalt for de judecată al iudeilor cu sediul la Ierusalim. Era ucenicul ascuns al Mântuitorului, având în vedere că făcea parte dintr-o organizație cu totul contrară Mântuitorului. Dar faptul că Mântuitorul îl acceptă în dialog și-i răspunde nedumeririlor, ne face să înțelegem mai multe lucruri. În primul rând, universalitatea mântuirii, adică mântuirea este pentru fiecare om care crede în Fiul Omului. Și oricare om care dorește să se apropie de Dumnezeu cu credință puternică este ascultat și primit de Dumnezeu.

Fariseul Nicodim a crezut în Mântuitorul Hristos, devenind ucenicul ascuns sau de noapte al Mântuitorului. Da, de noapte, pentru că venea seara, în taină

la Mântuitorul Hristos, pentru a purta discuții pe teme religioase. Este lesne de înțeles că se ferea de colegii lui din Sinedriu și, purtat de o adevărată sete duhovnicească, venea noaptea pentru convorbiri de taină cu Mântuitorul.

Evanghelia de azi surprinde momentul când Mântuitorul îi descoperă lui Nicodim Taina Crucii, prin care Mântuitorul mântuiește lumea prin ridicarea Sa pe Cruce, adică prin răstignire și pătimire. Motivul pentru care Dumnezeu trimite pe Fiul Său spre răstignire în vederea mântuirii omului este iubirea. „Căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât a dat pe Fiul Său Unul-Născut, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16).

Lui Nicodim Mântuitorul îi dezvăluie identitatea Sa dumnezeiască și anume faptul că, deși este Fiul lui Dumnezeu întrupat, nu a renunțat la dumnezeirea Sa, la firea Sa dumnezeiască, fire care comunică însușirile dumnezeiești firii omenești din Persoana Sa divino-umană. Aici observăm credința pe care o manifestă fariseul Nicodim din minunile pe care le săvârșea Mântuitorul. „Știu că de la Dumnezeu ai venit Învățător, că nimeni nu poate face aceste minuni pe care le faci Tu, dacă nu este Dumnezeu

cu el” (Ioan 3, 2). Deci, fără această temelie solidă a credinței, nu se poate zidi o conștiință curată și limpede pentru a înțelege taina mântuirii prin pătimire și răstignire pe Cruce.

Este limpede cât de dificil îi este credinciosului Nicodim să înțeleagă realitatea Operei Răscumpărătoare a Mântuitorului, precum și Taina Botezului, a nașterii celei de-a doua. Cu siguranță că bagajul de cunoștințe duhovnicești, încredințat lui de către Mântuitorul Hristos, îl va determina pe Nicodim să privească lucrurile în lumina Adevărului dumnezeiesc. Acest dialog pare foarte greu și anevoios de pătruns în adevărata sa profunzime de către Nicodim, dar chiar și de către Sfinții Apostoli.

Înțelegem că prin dialogul Lui Hristos cu Nicodim Domnul ne pregătește pe fiecare dintre noi să pătrundem Taina Crucii, adică mântuirea omului prin răstignirea Mântuitorului pentru păcatele noastre. Mai înțelegem faptul concret al asumării crucii vieții pentru fiecare dintre noi. Și dacă dorim mântuirea trebuie să ne jertfim, nu să fugim de Cruce sau de jertfă, căci prin crucea asumată a vieții noastre ne vom câștiga mântuirea sufletelor noastre. ♦

Pr. Adrian Chiriță

SFÂNTUL CUVIOS IOAN DE LA PRISLOP

**În decursul existenței sale de șase
veacuri, mănăstirea Prislop a
îndeplinit un însemnat rol cultural-
bisericesc în viața românilor
transilvăneni. Aici se pare că s-a
retras, spre sfârșitul vieții, însuși
Sfântul Nicodim de la Tismana și a
copiat cunoscutul Tetraevanghel
slavon din 1404-1405, una din marile
valori ale patrimoniului cultural-
artistic al țării noastre.**

De aici s-au ridicat doi
vrednici ierarhi ai
Transilvaniei: mitropolitul
Ioan din Alba Iulia, fost egumen, care
a păstorit în zilele de glorie ale lui
Mihai Viteazul, și episcopul Teofil de
la Vad, dar poate și alții, pe care nu îi
cunoaștem. Iar pe la mijlocul veacului
al XVIII-lea tot din obștea Prislopului
s-au ridicat unii apărători ai credinței
ortodoxe în fața încercărilor de
atrageră a călugărilor de aici la uniție.

Mai presus de toate însă, Prislopul a
îndeplinit, de la începuturile sale și
până azi, un rol de seamă în întărirea
vieții duhovnicești din Țara Hațegului,
de pe valea Streiului și din „țara
pădurenilor”, situate în apropierea ei.

De trecutul mănăstirii se leagă și
amintirea unui sfânt. Se spune că un
tânăr cu numele Ioan, din satul Silvașul
de Sus, în hotarul căruia se află și
mănăstirea, și-a părăsit casa
părintească și s-a închinoviat în obștea
călugărilor de la Prislop, ducând o viață
aleasă de rugăciune, împletită cu muncă
și săvârșirea de fapte bune. După un
număr de ani, dorind să ducă o viață și
mai liniștită, retrasă cu totul de lume,
și-a găsit un loc, ca la 500 m de
mănăstire, pe malul prăpăstios al râului

Slivuț, unde și-a săpat singur, cu mari
nevoințe, o chilie în piatră, cunoscută
până azi sub numele de „chilia sau casa
sfântului”. Aici și-a trăit restul zilelor,
în neîncetate rugăciuni și ajunări,
întocmai ca marii nevoitori întru cele
duhovnicești din primele veacuri
creștine. Dar a fost voia lui Dumnezeu
ca viața lui îmbunătățită să se
sfârșească prea devreme. Spune tradiția
populară că, pe când își făcea o
fereastră la chilia lui, doi vânători de pe
versantul celălalt al prăpastiei l-au
împușcat, fără să știe cine era.

Așa s-a săvârșit din viață cuviosul
sihastru Ioan de la Prislop. Poporul
dreptcredincios l-a socotit sfânt încă
din timpul vieții sale, iar după uciderea
lui această credință s-a întărit și mai
mult. Vestea despre viața sa aleasă și
mai ales despre moartea lui tragică a
ajuns până peste munți, în Țara
Românească, de unde au venit câțiva
cuvioși călugări, care i-au cerut trupul
de la rude, ducându-l într-una din
mănăstirile de acolo.

Tradiția pe care am consemnat-o
mai sus, cunoscută până azi în regiunea
respectivă, era menționată încă din a
doua jumătate a veacului al XVIII-lea
de acea cronică în versuri intitulată
„Plângerea sfintei mănăstiri a
Silvașului, din eparhia Hațegului, din
Prislop”, scrisă de ieromonahul Efrem.

Se presupune că acest cuvios a trăit
în veacul al XV-lea sau în prima
jumătate a celui de al XVI-lea. În orice
caz, el nu trebuie confundat cu
egumenul Ioan, care a cărmuit
mănăstirea în a doua jumătate a
veacului al XVI-lea, iar în 1585 a fost
ales mitropolit al Transilvaniei, cu

scaunul în Alba Iulia, păstorind până
catre anul 1605.

Sfântul Ioan de la Prislop a fost,
este și va fi, atât pentru credincioșii
din părțile Hațegului și Hunedoarei,
cât și pentru tot omul ce caută
mântuirea, o pildă vie de sfințenie, iar
chilia lui rămâne mereu un loc de
pelerinaj și de reculegere sufletească
pentru toți cei ce caută cuvânt de
mângâiere și de întărire în locurile de
mare frumusețe naturală ale
Prislopului, în care au trăit atâția
cuvioși călugări cu viață aleasă și
bineplăcută lui Dumnezeu.

Acestea au fost motivele pentru
care a fost canonizat oficial, prin
hotărârea sinodală din 20 iunie 1992.
Pomenirea lui se face în ziua de 13
septembrie, el fiind înscris în sinaxar
și în calendarele noastre bisericești. ❖

IN MEMORIAM - Bălașa Pamfilie (1927-2016): Biruința credinței și a dragostei de mamă

**„Lupta cea bună m-am luptat,
călătoria am săvârșit, credința am
păzit.” (2 Timotei 4, 7)**

Aducem astăzi un prinos de
recunoștință roabei lui
Dumnezeu **Bălașa Pamfilie**,
un chip al smereniei și al jertfei
creștine din parohia noastră.

Căsătorită în 1945 cu Aurel
Pamfilie, veteran de război, doamna
Bălașa a purtat cu bărbăție
duhovnicească toate greutățile vieții.
Încercată de pierderea timpurie a
primului fiu, Gabriel, și de îngrijirea
devotată a mezinului Auras - grav

bolnav, pe care l-a îngrijit cu dragoste
părintească până la adormirea lui din
1995 -, ea a împlinit cuvântul
Sfântului Ioan Scărarul: „Răbdarea
este maica mângâierii și sprijinul
sufletului încercat.”

Prin munca mâinilor sale -
croitorie și lucru de mână noapte de
noapte -, s-a jertfit pentru ca fiii ei,
Iulian și Cristian (fost șef de promoție
A.S.E.), să meargă mai departe.
Despre o astfel de dăruire, Sfântul
Ioan Gură de Aur spunea că „nicio
rugăciune nu este mai primită la
Dumnezeu decât truda și lacrimile
unei mame pentru copiii ei.”

Credincioasă Bisericii Șerban
Vodă, a lăsat parohiei noastre o
icoană-tapiserie a Maicii Domnului
adusă de fiul ei Cristian de la Veneția,
odor purtat și astăzi la pelerinaje.

Privind la viața ei, ne amintim
cuvântul Sfântului Paisie Aghioritul:
„Sufletele care au suferit mult pe
pământ vor fi cele mai aproape de
Tronul lui Dumnezeu.”

Ne rugăm Domnului să o
odihnească în corturile dreptilor
alături de soțul Aurel și fiii Auras,
Cristian și Gabriel.

Veșnica lor pomenire! Amin. ❖

Pr. Dinu Pompiliu

ÎNĂLȚAREA SAU ARĂTAREA SFINTEI CRUCI

Cel Ce Te-ai înălțat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruiește-i Hristoase Dumnezeu.

Veselește cu puterea Ta pe dreptcredincioșii creștini, dăruindu-le biruință asupra celui potrivnic; având ajutorul Tău, armă de pace nebiruită biruință. (Condac la Praznicul Înălțării Sfintei Cruci)

Praznicul Înălțării Sfintei Cruci se pare că este cea mai veche și mai importantă sărbătoare ortodoxă închinată Sfintei Cruci.

În această zi sărbătorim două evenimente:

◆ Primul este **descoperirea Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul Hristos și înălțarea ei solemnă în văzul poporului de către Episcopul Macarie al Ierusalimului, în ziua de 14 septembrie**. Acest fapt minunat se datorează Sfintei Împărăteasa Elena, mama Sfântului Împărat Constantin cel Mare. Trebuie să amintim că înainte de a descoperi Împărăteasa Elena lemnul Sfintei Cruci la Ierusalim, fiul ei, Împăratul Constantin cel Mare (306-337), a văzut pe cer în chip minunat semnul Sfintei Cruci alcătuit din stele și cu îndemnul: „In hoc signo vinces” - „În acest semn vei învinge”. Văzând în aceasta un semn dumnezeiesc, împăratul a poruncit meșterilor să facă o cruce mare din aur și din pietre scumpe care să fie purtată înaintea oștirilor sale. Deci, lovindu-se de oastea lui Maxențiu, marele Constantin l-a biruit pe acela la Pons Milvius (Podul Vulturului) și a intrat biruitor în Roma, în anul 312. Un an mai târziu, Constantin cel Mare a emis celebrul Edict de la Mediolanum, prin care le era acordată creștinilor libertatea deplină.

◆ **Aducerea sau întoarcerea Sfintei Cruci de la perși în anul 629**, pe când Heraclius era împăratul Bizanțului, care a și depus-o cu mare cinste în Biserica Sfântului Mormânt sau a Sfintei Cruci din Ierusalim. Și atunci patriarhul Zaharia a înălțat-o în văzul credincioșilor, pe 14 septembrie 630.

În anul 335 s-a serbat pentru întâia oară Înălțarea Sfintei Cruci. Pe 13 septembrie 335 s-a sfințit biserica construită de împăratul Constantin cel Mare deasupra mormântului Domnului, iar a doua zi, fiind adunați acolo cu acel prilej mulți episcopi și credincioși, episcopul Macarie al Ierusalimului a arătat, pentru prima dată, sfântul lemn al

Crucii Mântuitorului. De atunci, ziua de 14 septembrie este praznicul Înălțării sau Arătării Sfintei Cruci. Procesiunea solemnă prin care se cinstea odinioară Sfânta Cruce în Cetatea Sfântă s-a păstrat până astăzi în rânduiala slujbei din ziua de 14 septembrie.

La început Înălțarea Sfintei Cruci avea un caracter local, serbarea ei fiind limitată la Ierusalim, unde se păstra Crucea Răstignirii. Apoi s-a extins la Constantinopol, unde a și fost adusă pe la anul 634. Cu timpul, sărbătoarea s-a extins în toată Biserica Răsăritului, iar apoi și în Apus.

Spre deosebire de alte praznice împărătești, Înălțarea Sfintei Cruci se serbează cu post, pentru că ea ne aduce aminte de Patimile și Moartea Mântuitorului.

Sărbătorile dedicate Sfintei Cruci

Avem de-a lungul anului mai multe zile în care serbăm Sfânta Cruce: două zile pe săptămână, miercuri și vineri, sunt dedicate cinstirii permanente a Sfintei Cruci; a doua sărbătoare importantă a Sfintei Cruci este Duminica a treia din Postul Paștilor, numită a Crucii, ce a fost instituită la Constantinopol în secolul al VIII-lea. Ziua de 1 august este închinată Sfintei Cruci pentru că atunci sărbătorim scoaterea Sfintei Cruci, iar la 7 mai prăznuim pomenirea arătării semnului Sfintei Cruci pe cer, la Ierusalim. Apoi, praznicul Înălțării Sfintei Cruci, sărbătorit an de an pe 14 septembrie, este una dintre cele mai însemnate sărbători creștine.

În toate bisericile are loc astăzi rânduiala specială a scoaterii Sfintei Cruci în mijlocul lăcașului de cult, iar mai apoi, împodobită cu flori, este

așezată în văzul tuturor la loc de cinste, spre închinarea credincioșilor.

Rânduiala tipiconală a sărbătorii

La finalul slujbei Utreniei din această zi de sărbătoare, preotul, imitând gestul Episcopului Macarie de a înălța Sfânta Cruce în văzul poporului la Ierusalim, în urmă cu 1.700 de ani, scoate Crucea frumos împodobită din Sfântul Altar și o aduce în mijlocul bisericii, unde o înălță în fața credincioșilor prezenți la sfintele slujbe din această zi de mare praznic. În biserică se cântă imnul de cinstire a Crucii Domnului nostru Iisus Hristos, care ne prezintă legătura dintre Cruce și Înviere: „Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, și sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim”. Apoi, preotul și credincioșii cinstesc Sfânta Cruce, iar la strană se cântă stihira ce ne invită „să ne închinăm lemnului celui de viață făcător, pe care Hristos, Împăratul slavei, de bunăvoie mâinile întinzându-Și, ne-a înălțat la fericirea cea dintâi, pe noi care mai înainte fiind amăgiți de vrăjmașul prin dulceață, am fost izgoșiți de la Dumnezeu”.

Iar o altă stihiră subliniază sensurile teologice ale sărbătorii din 14 septembrie: „Astăzi pomul vieții, din sânul pământului fiind scos, adevărește Învierea lui Hristos, Cel ce a fost răstignit pe ea; și, înălțat fiind prin mâinile preoților, vestește înălțarea Lui la ceruri, prin care firea omenească, din căderea cea de pe pământ înălțându-se, în ceruri viețuiește. Pentru aceasta, cu mulțumire grăim: Doamne, Cel ce Te-ai înălțat pe Cruce și împreună ne-ai înălțat și pe noi, învrednicește-i de bucuria Ta cea cerească pe cei ce Te laudă pe Tine”. ♦

Într-o actualitate care ne îndeamnă să privim mai mult spre sinele propriu, care promovează intens ideologia în care fericirea personală este scopul suprem al vieții, tinerii sunt încă încurajați să se cunoască unii pe alții, să (se) ajute și să crească duhovnicește în biserică.

La aproape un an de la sfințirea Catedralei Mântuirii Neamului, în România zilelor noastre, Biserica Ortodoxă Română lucrează și la ridicarea sufletescă a tinerilor.

Prezenți în mod constant la activitățile realizate la bisericile parohiale de care aparțin, apoi în fiecare an voluntari energici în locurile cu pelerinaje mari din țara noastră, 500 dintre ei au fost acum gazde primitoare și la evenimentul Întâlnirii Internaționale a Tinerilor Ortodocși (ITO 2026).

Din perspectiva mea de voluntar, un asemenea prilej înălțător s-a simțit ca un model de construcție a unei catedrale în inimile noastre. A fost o ocazie specială de a pune cărămida faptelor noastre bune la temelia care este Iisus Hristos.

Între jertfă și bucurie la ITO 2026

După ce am participat cu entuziasm la ediția din 2024, organizată la Ploiești, anul acesta am fost pentru prima dată la ITO în postura de voluntar. Acea frumoasă experiență, împreună cu cea transformatoare a momentului istoric de sfințire a Catedralei Naționale, care a avut loc pe 26 octombrie 2025, m-au motivat să mă înscriu ca voluntar și la Întâlnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși din prima săptămână a lunii septembrie.

În spatele unui eveniment bine organizat au fost cursurile de pregătire și sesiunile de formare la care am luat parte timp de trei zile toți cei 500 de voluntari, clerici și mireni, înainte de începerea ITO.

Astfel, în ultima zi de vară din calendar, la București a început cea de-a opta ediție a Întâlnirii Internaționale a Tinerilor Ortodocși, un reper devenit tradiție al pastorației tinerilor din Patriarhia Română.

Nu pot spune că cele patru zile încercate de activități nu au fost obositoare. Bineînțeles că au fost. Pentru mine a cântărit mai mult dorința de a-l

mulțumi Lui Dumnezeu pentru toate binecuvântările primite, trăirile minunate care vin în urma unei mici jertfe și ocazia de a mă implica în viața comunității mele.

Programul evenimentului

În a doua parte a zilei de luni ne-am ocupat întâi de primirea și cazarea participanților ajunși în București.

Așa cum știți, programul evenimentului a cuprins:

Luni, 31 august 2026: concert la Arenele Romane;

Marti, 1 septembrie 2026: la Catedrala Națională Te Deum și deschiderea festivă, vizite la lăcașuri de cult și obiective turistice, conferința tematică „Tinerii și Familia în societatea de astăzi”, susținută de d-na Andreea Ogăraru și dl. Radu Țincu;

Miercuri, 2 septembrie 2026: ateliere tematice, vizite la lăcașuri de cult și obiective turistice, conferința duhovnicească „Tinerii și Biserica în diaspora ortodoxă. Experiență pastorală în Europa de Nord”, susținută de PS Părinte Macarie, Episcopul ortodox român al Europei de Nord; „Procesiunea luminilor”;

Joi, 3 septembrie 2026: la Catedrala Națională Sfânta Liturghie și încheierea evenimentului și predarea torței către Arhiepiscopia Iașilor, care va găzdui următoarea întâlnire a tinerilor.

Voluntariat și implicare

Activitățile care au dus la buna desfășurare a evenimentului au fost mult mai multe, de la încărcatul și descărcatul materialelor, distribuirea apei, ajutorul cu probleme administrative la cazare sau

sprijinul la gestionarea accesului în Catedrala Națională.

Au existat șanse de implicare diverse, iar noi, voluntarii ITO 2026, am încheiat participarea noastră cu toată dăruirea și dragostea.

Sfântul Apostol Pavel ne zice: „orice faceți cu cuvântul sau cu lucrul, toate să le faceți din tot sufletul, ca pentru Domnul, iar nu ca pentru oameni” (Coloseni 3, 23).

În Biserica Ortodoxă voluntariatul este modul de a participa la activitățile bisericii.

Adresându-se tinerilor voluntari la «Gala voluntarilor. „Tineri în acțiune”», ediția din anul 2025, PF Patriarh Daniel spunea: «Voluntariatul creștin nu este doar despre „a face”, ci este teologie trăită și iubire jertfelnică așezată în slujirea aproapelui, după cuvântul: „Iar voi, fraților, nu pregețați să faceți ce e bine” (2 Tesaloniceni 3, 13). În Biserică, voluntariatul este „jertfă bine plăcută lui Dumnezeu” (Evrei 13, 16), transpunând în fapte iubirea milostivă a lui Hristos. Astfel, voluntarul devine mărturisitor și înfăptuitor al iubirii darnice a lui Hristos pentru oameni, eliberându-se de egoism și transfigurând efortul fizic în comuniune spirituală.”

Oportunități asemănătoare avem în mod constant și în biserica noastră, unde vă invităm să pe dumeavoastră să vă implicați, fiecare unde și cum poate fi de folos. Iar Bunul Dumnezeu nu va întârzia să vă răsplătească jertfa. ♦

Florinela Ivașcă

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 13-20 Septembrie 2026

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 13.09	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Crucii (Convorbirea lui Iisus cu Nicodim) Utrenia, Sfânta Liturghie
	17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Vecernie, Litie
Luni 14.09	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	(†) Înălțarea Sfintei Crucii (Post) – Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 16.09	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie
	16 ³⁰ -18 ⁰⁰	Sfântul Maslu
Vineri 18.09	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie
	17 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Vecernie, Litie, Acatist, Molitfele Sf. Vasile cel Mare, ale Sf. Ioan Gură de Aur și ale Sf. Ciprian
Sâmbătă 19.09	07 ⁰⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie; Parastas pentru cei adormiți
Duminică 20.09	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica după Înălțarea Sfintei Crucii (Luarea crucii și urmarea lui Hristos) Utrenia, Sfânta Liturghie

